

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/132/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116222841
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8116222841.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: L. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. I. XX, XXX XX K., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzsko, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločnosti pod č. 542 097 90, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 47 258 713, právne zastúpený Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s.r.o., so sídlom Ružinovská 42, 821 01 Bratislava, IČO: 36 862 169, o primerané finančné zadostučinenie 300,- EUR, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 14Csp/154/2016-55 zo dňa 13.06.2018 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku I.
- II. Mení sa rozsudok vo výroku III. tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov prvoinštančného konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.
- III. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:
„I. žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 150 EUR, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,
II. v prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a ,
III. žiadna zo strán n e m á na náhradu trov konania právo.“
Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 1 ods. 1, § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

V odôvodnení uviedol, že žalobca úspešne uplatnil porušenie jeho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na súde pod sp. zn. 20 C 324/2014, v dôsledku čoho bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej spolu so zmluvou o úvere. Uvedená dohoda ako neprijateľná podmienka spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď predostrel žalobkyni takúto formulárovú zmluvu a následne sa domáhal jej realizácie. S ohľadom na uvedené je naplnený základný predpoklad uplatneného nároku na finančné zadostučinenie, a to že boli porušené práva žalobcu ako spotrebiteľa vyplývajúce z osobitných právnych noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľov.

Súd považoval sumu vo výške 150 EUR za primeranú s ohľadom na to, že žalovaný si vo vzťahu k žalobkyni už aj uplatnil zrážky zo mzdy na základe neplatnej dohody a vyvolal u nej stav právnej neistoty, ktorý musela riešiť podanou žalobou. V prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti rozsudku, a to proti výroku o povinnosti žalovaného uhradiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie (I.) a výroku o trovách konania (III.) podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že podľa právnej úpravy, platnej a účinnej v čase vzniku právneho úkonu, je spotrebiteľ oprávnený požadovať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej Zákomom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, a ak takéto porušenie práva alebo povinnosti je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Žalovaný má za to, že táto hypotéza právnej normy nebola v danom prípade splnená, keďže bola to práve žalobkyňa, ktorá ako dlžník svoje zmluvné povinnosti neplnila. Žalobkyni žiadna ujma nevznikla, nebola žalobkyňou preukázaná žiadnymi dôkazmi. Právna úprava účinná v čase uzatvorenia zmluvy tento nárok priznáva len na základe preukázania ujmy. Žalobkyňa si neplnila svoje povinnosti uhrádzať splátky na splatenie poskytnutého úveru vyplývajúceho zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 01.12.2008, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver. K porušeniu teda nedošlo zo strany žalovaného, ale zo strany žalobkyne, až následkom tohto porušenia bola reakcia žalovaného, ktorý využil možnosť uplatnenia zrážok zo mzdy. Pri posudzovaní nároku na zaplatenie primeraného zadosťučinenia je potrebné prihliadať na skutkový stav veci v širšom rozsahu ako sa len obmedziť na skutočnosť, že strana bola v konaní úspešná, a teda má nárok na poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia. V danom prípade je zrejmom a preukázanou skutočnosť, že v čase uplatnenia nárokov z Dohody o zrážkach zo mzdy bola žalobkyňa v omeškaní s plnením svojich zmluvných povinností. Pri rozhodovaní o žalobe žalobkyne však súd prvej inštancie túto skutočnosť neval do úvahy. Žalovaný si svoje povinnosti riadne a včas splnil a rovnaký zodpovedný prístup dôvodne očakával od žalobkyne. Žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, že by jej konaním žalovaného vznikla akákoľvek ujma. Žalobkyni neprislúcha právo na primerané finančné zadosťučinenie, keďže žalobkyňa nedodržala svoje zmluvné povinnosti voči žalovanému a už samotné určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy je pre ňu dostatočnou satisfakciou. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne.

3. Proti rozsudku, a to proti výroku o trovách konania podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Namietala, že názor súdu prvej inštancie, ktorým sa riadil pri rozhodovaní o náhrade trov konania je mylný, ak uvažoval o pomere úspechu a neúspechu ako o pomere medzi sumou uplatnenou žalobou a sumou, ktorú priznal. Ak súd prvej inštancie priznal nárok vo výške podľa vlastnej úvahy, teda z tohto pohľadu vo výške 100 % z vlastnej úvahy, tak v takom pomere úspechu a neúspechu mal priznať aj náhradu trov konania, teda v rozsahu 100 %. Na podporu svojich argumentov poukázala na rozhodovaciu činnosť Krajského súdu v Prešove. Navrhla rozsudok v napadnutom výroku zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že sa pridrižiava svojho odvolania.

5. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 až § 381 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu ako aj na webovej stránke.

7. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými

predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

8. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

9. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva „odradzujúci“).

10. A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

11. Odvolací súd konštatuje, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/324/2014 žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie povinnosti tak, ako to má na mysli ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Okresný súd prešov rozsudkom č.k. 20C/324/2014-44 zo dňa 12.01.2015 učil neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 01.12.2008. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa bola nútená predmetnú dohodu uzavrieť. Na jej základe bol zamestnávateľ povinný vykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne, a to nielen za účelom uspokojenia istiny, ale aj úrokov a zmluvnej pokuty, na ktoré žalovaný nárok nemal z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil preto ako neplatnú s poukazom na ust. § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka. Nemožno mať preto pochybnosti o tom, že žalobkyňa podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa voči žalovanému vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Odvolací súd konštatuje, že ani právna úprava účinná v čase uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy (12/2008) nevyžadovala pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie vznik ujmy spotrebiteľa, postačovala totiž len hrozba vzniku ujmy. Je zrejme, že žalobkyňa takáto ujma hrozila, keďže na základe dohody o zrážkach zo mzdy sa žalovaný mohol domáhať vymoženía plnení zo zmluvy, na ktoré nemal nárok a takéto plnenia aj reálne od spotrebiteľky vymôcť.

12. Pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého žalobkyňa si neplnila svoje povinnosti zo zmluvy, toto pre posúdenie uplatneného nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je právne relevantné. Žalovanému nič nebráni uplatniť si voči žalobkyne nárok na plnenia spojené s porušením povinností žalobkyne (napr. úrok z omeškania a pod.). Žalovaný argumentuje, že k aktivácii dohody o zrážkach zo mzdy pristúpil až po tom, čo si žalobkyňa prestala plniť povinnosti zo zmluvy, faktom však zostáva, že žalovaný porušil spotrebiteľské práva žalobkyne už momentom uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá bola súdom vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka.

13. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na porušenie povinností dodávateľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na všeobecnom súde v konaní sp. zn. 12C/266/2015, je nárok na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa daný.

14. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia, odvolací súd považuje sumu 150 Eur za primeranú. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia, recidívy porušovania spotrebiteľských práv, suma finančného zadosťučinenia vo výške 150 Eur je plne opodstatnená s ohľadom na skutočnosť, že v predmetnom prípade spotrebiteľke nielen hrozilo, že žalovaný sa od nej na základe dohody o zrážkach zo mzdy bude domáhať plnení nad rámec istiny, na ktoré nárok nemal, ale k takémuto postupu reálne pristúpil formou podania žiadosti o vykonávanie zrážok zamestnávateľovi žalobkyne (č.l. 9 spisu 20C/324/2014). Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je akosi satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal.

15. Za daného stavu odvolací súd rozsudok vo vyhovujúcom výroku s poukazom na ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. Vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania odvolací súd uvádza, že v záujme spravodlivého rozhodnutia o trovách konania, v ktorom rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v ust. § 142 ods. 3 umožňoval súdu, aby len čiastočne úspešnému účastníkovi priznal plnú náhradu trov konania; základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa v takom prípade vypočítala z výšky súdom priznaného plnenia.

17. Nový procesný poriadok, ktorý je potrebné aplikovať na rozhodovanie o trovách predmetného konania podľa § 470 ods. 1 CSP obdobnú úpravu neobsahuje.

18. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

20. Požiadavka na spravodlivé rozhodnutie súdu v zmysle čl. 2 ods. 1 CSP i v časti trov konania si podľa názoru odvolacieho súdu vyžaduje, aby súd v takomto type sporov naďalej (i po 30.06.2016) prihliadal na skutočnosť, že výška priznaného plnenia nezávisela od žalobcu, ale od úvahy súdu.

21. Samotný úspech strany v konaní nie je možné hodnotiť mechanicky len porovnaním toho, akú sumu si ako primerané finančné zadosťučinenie žalobca uplatnil podanou žalobou a aká suma mu bola v konečnom rozhodnutí priznaná. Hodnotenie úspechu v konaní by malo byť prísne individuálne s prihliadnutím na konkrétnu právnu úpravu vzťahujúcu sa k samotnému uplatnenému nároku ako aj na všetky relevantné okolnosti prípadu. Pri mechanickom prístupe k hodnoteniu úspechu v konaní by veľmi jednoducho mohlo dôjsť k porušeniu základného princípu, na ktorom stojí civilné sporové konanie. Preto je potrebné vykladať ust. § 255 ods. 1 CSP práve v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania.

22. Pre absenciu výslovnej právnej úpravy v novom procesnom poriadku je uvedený postup možný v zmysle čl. 4 ods. 2 CSP, keď neodporuje princípom, na ktorých je Civilný sporový poriadok založený.

23. V predmetnom konaní sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala zaplata prumeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom z rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že takýto nárok žalobkyne vznikol a jej žaloba bola dôvodná. Žalovaný je osobou zodpovednou za protiprávny zásah do spotrebiteľských práv žalobkyne a je povinný uhradiť žalobkyne primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. v dôsledku jeho protiprávneho konania. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že žalobkyňa bola v konaní úspešná, účinne sa domohla ochrany svojich práv. Žalobkyňa si uplatnila nárok na finančné zadosťučinenie v sume 300 Eur. Stanovenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia v danej veci však záviselo od úvahy súdu. Spravodlivému usporiadaniu vecí preto zodpovedá len také rozhodnutie, kedy je žalobkyne priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu.

Konkrétna výška náhrady trov konania sa v danom prípade odvíja od súdom priznanej sumy, nie od sumy uplatnenej žalobou.

24. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd s poukazom na ust. § 396 ods. 2, § 255 ods. 1, čl. 2 ods. 1, čl. 4 ods. 2 CSP, § 388 CSP rozhodol o trovách prvoinštančného konania tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovanému.

25. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %.

26. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 CSP).

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).